

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 17.9.2013
SWD(2013) 320 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаваща документа

Предложение за

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
относно новите психоактивни вещества**

и за

**ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
за изменение на Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 г.
за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на
наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на
наркотици, във връзка с определението за „наркотици“**

{COM(2013) 619 final}
{COM(2013) 618 final}
{SWD(2013) 319 final}

BG

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаваща документа

Предложение за

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
относно новите психоактивни вещества**

и за

**ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
за изменение на Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 г.
за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на
наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на
наркотици, във връзка с определението за „наркотици“**

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	4
2.	Определяне на проблема	4
3.	Анализ на субсидиарността	7
4.	Цели на политиката.....	7
5.	Варианти на политиката и оценка	8
6.	Предпочитан вариант на политиката	13
7.	Мониторинг и оценка	14

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

РЕЗЮМЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаващо документите

Предложение за

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
относно новите психоактивни вещества**

и за

**ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
за изменение на Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 г.
за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на
наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на
наркотици, във връзка с определението за „наркотици“**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Оценката на въздействието обхваща мерки, насочени към намаляване на наличието на вътрешния пазар на нови психоактивни вещества, които пораждат рискове за потребителите, и към предотвратяване на възникването на пречки пред законната търговия.

Новите психоактивни вещества („разрешени стимуланти“) са естествени или синтетични вещества, които действат върху централната нервна система и променят психичните функции. Много такива вещества имат или биха могли да имат други употреби („**законни употреби**“), например като активни вещества за лекарства. Новите психоактивни вещества не подлежат на контролни мерки съгласно конвенциите на ООН относно упойващите и психотропните вещества за разлика от психоактивни вещества като кокаина и амфетамините („**незаконни наркотици**“).

Бързата поява и разпространението на новите психоактивни вещества на вътрешния пазар е едно от най-големите предизвикателства в политиката на ЕС в областта на наркотиците през последните години. **Решение 2005/387/ПВР** на Съвета създава общоевропейска система, управлявана от Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН) и Европол, за обмен на информация за тези вещества, за оценка на рисковете от тях и за подлагането им на мерки за контрол и наказателни санкции в целия ЕС. Оценката на Комисията от 2011 г. стигна до заключението, че Решението на Съвета не дава възможност за ефективен отговор на предизвикателството, породено от новите психоактивни вещества.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРОБЛЕМА

Новите психоактивни вещества, които имат различни законни употреби, са все достъпни на вътрешния пазар и се консумират от нарастващ брой хора. Потенциалните **рискове**, които тези вещества пораждат, бяха причина националните органи да ги подложат на различни ограничения, които могат да **затруднят законната търговия** и възпрепятстват разработването на законни употреби. Основните причини за

проблемите са различаващите се национални подходи към новите психоактивни вещества и неефективността на инструмента на ЕС за справяне с такива вещества.

2.1. Пазара за нови психоактивни вещества

Между 1997 г. и 2012 г. държавите членки отчетоха 290 нови психоактивни вещества. Съобщенията за по-голямата част от тях бяха направени от няколко държави членки. Скоростта на съобщенията се увеличи драстично през последните години — от 24 през 2009 г. до 73 през 2012 г. Броят на веществата, които потенциално могат да се появят, може да достигне хиляди.

2.1.1. Пазара на нови психоактивни вещества, употребявани за развлечение

Нивата на употреба на нови психоактивни вещества с цел развлечение се увеличи през последните години и тя преобладава сред младите хора. Според проучването на Евробарометър от 2011 г. „Отношение на младите хора към наркотиците“ 5 % от младите хора в ЕС са използвали такива вещества поне веднъж в живота си, като най-голям е делът в Ирландия — 16 %.

По приблизителни изчисления броят на хората в ЕС, които са използвали новите психоактивни вещества последната година, възлиза на **2,2 млн.** **Интернет и социалните мрежи** са улеснили разпространението на тези вещества в рамките ЕС — според резултатите от краткосрочни проучвания, проведени от ЕЦМНН, броят на онлайн магазините, които продават нови психоактивни вещества, се е увеличил четирикратно между 2010 г. и 2012 г. (от 170 на 690).

През последните три години са били отворени специализирани магазини за продажба на нови психоактивни вещества в поне 13 държави членки. Такива вещества понякога се продават и в бензиностанции, магазини за отдаване на видеофилми под наем, сексмагазини или магазини за тютюневи изделия. Дружествата, които произвеждат тези вещества, са установени **извън ЕС** (Китай и Индия) и бързо се адаптират към ограничителните мерки, като предлагат алтернативни вещества. Размерът на пазара на нови психоактивни вещества, използвани с развлекателна цел, се изчислява приблизително чрез аналогия с пазара на екстази, че възлиза на **0,5 млрд. евро годишно**.

2.1.2. Пазара на нови психоактивни вещества със законни употреби

Много от новите психоактивни вещества, които се използват с развлекателна цел, имат или биха могли да имат различни употреби в **промишлеността** — като например гама-бутиро-лактон (GBL), 1,4-бутандиол и mCPP. Обаче изчерпателна информация не е достъпна в целия ЕС, тъй като събирането на тези данни не е предвидено в съществуващия механизъм на ЕС и органите на държавите членки не докладват тези употреби систематично.

От 1997 г. насам ЕЦМНН е получил информация за законни употреби на около **една пета от нотифицираните вещества**. Това представлява значителна част и може да се подценява, като се има предвид, че тези нови вещества често не са добре известни. Предполага се, че **размерът на пазара за законни употреби на тези вещества е значителен** поради броя психоактивни вещества, които присъстват на пазара и които могат първа да бъдат пуснати, и поради техния потенциал за „двойна употреба“ (за развлечение и в промишлеността).

2.2. Проблем 1: Рискове, породени от употребата на новите психоактивни вещества за развлечение

Употребата на новите психоактивни вещества за развлечение може да причини **вреди за здравето и безопасността на потребителите** и да породи рискове и тежести за обществото. Най-често срещаните **вреди за здравето** включват възбуда, делириум, тахикардия, хипертония, смъртоносно предозиране, разпространение на инфекции, предавани по кръвен път (като ХИВ или хепатит С), психиатрични проблеми и наркотична зависимост. Рисковете са по-високи, когато няколко нови психоактивни вещества се консумират заедно и в съчетание с незаконни наркотици или алкохол. Липсата на информация относно начина на приложение на тези вещества увеличава рисковете.

Честата употреба на новите психоактивни вещества може да има **отрицателно въздействие върху обществото**, защото тя може да засегне психичното здраве и функционирането на обществото, като се отразява неблагоприятно върху семейния живот и общностите. Употребата на такива вещества може да отслаби способността за управление на автомобил и би могла да доведе до агресивно поведение и престъпност. Организираната престъпност участва в ограничена степен на този пазар, най-вече чрез продажбата на такива вещества заедно с незаконни наркотици.

Разходите от вредните последствия на новите психоактивни вещества върху здравето се изчисляват приблизително на 211 млн. евро на година, а разходите за прилагането на наказателноправни мерки — на 117 млн до 144 млн. евро на година.

2.3. Проблем 2: Пречки пред законната търговия на вътрешния пазар

Ограничителните мерки, въведени от страна на публичните органи за ограничаване на употребата на новите психоактивни вещества за развлечение, могат да **възпрепятстват законната търговия**, като затруднят получаването на достъп до тези вещества за икономическите оператори, поради което са в състояние да причинят загуба на възможности за стопанска дейност. Те могат също да затруднят научноизследователската дейност и следователно да възпрепятстват разработването на нови употреби.

Ограниченията се различават в зависимост от държавата членка или от веществото. В зависимост от вида на законодателния акт само определени употреби са разрешени на национално равнище, а неспазването на закона се санкционира от административното или наказателното право. Това води до пречки пред търговията, **фрагментация на пазара и неравнопоставени условия на конкуренция** и затруднява дейността на дружествата в рамките на вътрешния пазар.

Ограничителните мерки могат да имат **верижно въздействие** върху икономическите оператори, тъй като тези вещества се използват в производството на други вещества или стоки. Тъй като пазарът за нови психоактивни вещества вероятно ще продължи да се разраства и държавите членки вероятно ще въведат допълнителни мерки за ограничаване на тяхната употреба с цел развлечение, **пречките пред законната търговия също се очаква да се увеличат**.

2.4. Причини за проблема

Причините в основата на проблема са:

- Различаващите се национални подходи: **Различията** между законите на държавите членки и несъгласуваните действия на национално равнище биха

могли да имат отрицателни последици за икономическите оператори на пазара за законни употреби и за потребителите.

- **Законодателството на ЕС относно новите психоактивни вещества е неефективно:** Решението на Съвета предполага продължителен процес и е реактивно, то не предоставя достатъчно доказателства за предприемане на подходящи и устойчиви решения относно веществата и не съдържа възможности за ограничителни мерки.

2.5. Основен сценарий

Ако сегашната рамка остане непроменена, **има вероятност проблемите да се задълбочат**. Пазарът за употреба на психоактивни вещества за развлечение вероятно ще се разрасне и е възможно да се удвои до 2020 г. Здравните и социалните разходи, свързани с нарастваща наличност и използване на вредни вещества, биха се увеличили пропорционално. Пазарът на законни употреби на психоактивни вещества също се очаква да се разрасне и неблагоприятните последици от различаващите се национални подходи и от неефективното законодателство на ЕС за законната търговия ще продължат да съществуват и е възможно да се засилят.

3. АНАЛИЗ НА СУБСИДИАРНОСТТА

Член 114, параграф 1 от ДФЕС оправомощава Европейския парламент и Съвета да приемат мерки за сближаване на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите членки, които имат за цел създаването или функционирането на вътрешния пазар, докато член 114, параграф 3 ДФЕС изисква Комисията да се стреми да гарантира високо равнище на защита на здравето, безопасността и потребителите в предложенията за тези мерки.

ЕС има задължението да гарантира високо равнище на защита на човешкото здраве при определянето и осъществяването на всички политики на ЕС (**член 168, параграф 1 от ДФЕС**) и да защитава здравето, безопасността и икономическите интереси на потребителите (**член 169, параграф 1 от ДФЕС**). За да противодейства на тези вещества, които пораждаат сериозни рискове, ЕС е оправомощен да ги включи в приложното поле на наказателноправните разпоредби относно трафика на наркотици (**член 83, параграф 1 от ДФЕС**).

ЕС е в по-добра позиция от държавите членки да предприема действия за ограничаване на наличието на вътрешния пазар на вредни нови психоактивни вещества с употреба за развлечение, както и да гарантира, че различаващите се национални подходи не възпрепятстват законната търговия. Действия на равнище ЕС са необходими, за да може вредните нови психоактивни вещества да бъдат идентифицирани и изтегляни от пазара бързо във всички държави членки и за да се ограничи и предотврати възникването на пречки пред законната търговия в резултат от действията на държавите членки.

4. ЦЕЛИ НА ПОЛИТИКАТА

Действията на ЕС по отношение на новите психоактивни вещества имат следните основни **цели на политиката**:

- Да се ограничат пречките пред законната търговия с нови психоактивни вещества и да се предотврати появата на такива пречки.

- Да бъдат защитени здравето и безопасността на потребителите от рисковете, породени от вредни нови психоактивни вещества.

Конкретните цели са следните:

- Да се противодейства на веществата, които пораждаят здравни и социални рискове и рискове за безопасността и които са източник на непосредствени опасения за общественото здраве.
- Да се подобри капацитета за бърза идентификация и оценка на новите психоактивни вещества и за разрешаване на проблемите, свързани с тях, в зависимост от рисковете, които те пораждаят.
- Да се улесни законната търговия с тези вещества в рамките на вътрешния пазар.
- Да се подобри съгласуваността между националните ответни мерки срещу вредните нови психоактивни вещества, които пораждаят опасения относно трансгранични проблеми, и да се намали рискът от изместването на тези вещества между държавите членки.

5. ВАРИАНТИ НА ПОЛИТИКАТА И ОЦЕНКА

Вариантите на политика са групирани в **четири групи**, в това число „запазване на съществуващото положение“. Следните варианти бяха отхвърлени: регулиране на специализирани магазини и на интернет магазини; въвеждане на система за разрешение за новите психоактивни вещества на равнище ЕС; въвеждане на обща забрана; прекратяване на действията на ЕС;

5.1. Преглед на вариантите на политика

Група 1: подобряване на знанията и анализа относно новите психоактивни вещества

Тази група представя варианти за укрепване на капацитета за анализ и изследвания относно новите психоактивни вещества на равнище ЕС, за да се даде възможност на ЕС да осигури по-ефективен отговор.

(1) Запазване на съществуващото положение

ЕЦМНН и Европол само събират и анализират информация за състава или очакваните ефекти от веществата, както е представена от държавите членки.

(2) Улесняване на структурното сътрудничество между ЕЦМНН, научноизследователските институти и криминалистичните лаборатории

ЕС предоставя финансова помощ за структурно сътрудничество между ЕЦМНН, научноизследователски институции, включително Съвместния изследователски център (JRC), и криминалистични лаборатории в целия ЕС с цел подкрепа в отговор на информационните нужди относно специфични вещества, както и с цел подпомагане на изготвянето и разпространението на анализ относно новите психоактивни вещества.

(3) Създаване на научноизследователска инфраструктура на равнище ЕС

Създава се научноизследователска инфраструктура в съществуващо научноизследователско съоръжение (JRC) или агенция на ЕС (ЕЦМНН). Тя би имала същите задачи като тези, споменати във вариант 2.

Група 2: противодействие на новите психоактивни вещества поотделно или в група

Тази група представя варианти за противодействие на новите психоактивни вещества чрез извършване на оценка на рисковете от тях (и приемане на мерки) относно отделни вещества или относно групи от вещества.

(1) Индивидуален подход (запазване на съществуващото положение)

(2) Всяка вещество се наблюдава и оценява поотделно и решението дали да се въведат ограничителни мерки се взема въз основа на специфичните рискове, които то поражда.

(3) Групов подход

Цели групи от подобни вещества се наблюдават, оценяват и подлагат на ограничителни мерки. Групата се определя въз основа на подобна химична структура (общ подход) или въз основа на фармакологичен ефект (аналогов подход).

(4) Индивидуален подход, подкрепен от информация за „интелигентно групирани“ вещества

Всяка вещество се наблюдава, оценява и подлага на ограничителни мерки поотделно (както при вариант 1), но информация се събира за други вещества от една и съща група. По този начин може да бъде предвидена появата на някои вещества, но оценка на риска ще се извършва за всяко отделно вещество.

Група 3: временни мерки

Тази група представя варианти за временно ограничаване на наличието на потребителския пазар на нови психоактивни вещества, за които има съмнение, че поражда **непосредствени рискове за общественото здраве**, доказани с докладвани смъртни случаи и тежки последици за здравето, свързани с тяхната консумация, както и с разпространената употреба на веществата в няколко държави членки. Ограниченията действат до извършването на оценката на риска от веществата и не се прилагат по отношение на тяхната употреба за търговски и научни цели или по отношение на продукти, съдържащи веществото, които са били разрешени съгласно друго законодателство на ЕС.

(1) Никакви временни мерки (запазване на съществуващото положение)

Съгласно Решението на Съвета не съществува възможност за въвеждане на временни мерки в целия ЕС. Решение дали да се ограничи или не наличността на дадено вещество се взема само след извършване на оценка на риска и това решение е окончателно.

(2) Препоръка на ЕС за въвеждане на временни мерки

Комисията издава препоръка към държавите членки да предприемат временни мерки незабавно да изтеглят дадено вещество от пазара и да забранят неговото разпространение, продажба, излагане или предлагане на потребителите (употребата за промишлени и научни цели попада извън приложното поле на ограничението). Държавите членки, които изпълняват препоръката, вземат подходящи мерки, за да гарантират, че веществото е изтеглено от пазара.

(3) Решение на ЕС за въвеждане на временни мерки

Хипотезата е същата като описаната в точка 2, но мерките са задължителни за държавите членки. Решението за въвеждане на мерките се взема от Комисията чрез акт

за изпълнение. Нарушение на тези мерки би довело до административни санкции, определени на национално ниво.

Група 4: окончателно решение за ново психоактивно вещество

Тази група представя варианти за противодействие на веществото след извършване на оценката на риска. Комисията определя ниво на здравните и социалните рискове и рисковете за безопасността, които дадено вещество поражда — ниски, умерени или сериозни, и определя дали и какъв вид ограничителната мярка следва да бъде въведена. Тя ще вземе предвид следните **критерии**: вреди за здравето, предизвикани от консумацията на веществото (нараняване, болест и физически и психически увреждания); социални вреди за хората и обществото (напр. относно функционирането на обществото, организирани престъпни дейности, незаконни печалби); рискове за безопасността (разпространение на болести, въздействие върху пътната безопасност).

(1) Решение на ЕС веществата да бъдат подложени на ограничителни мерки, подкрепени от наказателни санкции, или никакво действие (запазване на съществуващото положение)

Въз основа на резултатите от оценката на риска Комисията внася законодателно предложение до Съвета, съгласно което от държавите членки се изисква да подложат веществото на наказателноправни мерки за контрол (националните закони, приложими към незаконните наркотици, се прилагат за новото психоактивно вещество), или обосновава защо това не е необходимо. Тъй като националното законодателство относно незаконните наркотици трябва да е в съответствие с Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета относно трафика на наркотици, разпоредбите на рамковото решение се прилагат относно новото психоактивно вещество, подложено на контрол. Само изключенията за законни употреби на веществото, предвидени в конвенциите на ООН относно упойващите и психотропните вещества, са разрешени.

(2) Запазване на съществуващото положение плюс препоръка на ЕС веществата да бъдат подложени на ограничителни мерки относно потребителския пазар, подкрепени от административни санкции

Комисията има следните три алтернативи за действие: ако дадено вещество поражда ниски рискове, не се въвежда ограничение; ако то поражда умерени рискове, Комисията препоръчва на държавите членки да изтеглят веществото от пазара и да забранят неговото разпространение, продажба, излагане или предлагането на потребителите (търговската и промишлената употреба, както и употребата за научни цели, не следва да бъде ограничавана); ако то поражда сериозни рискове, наказателноправните разпоредби се прилагат както при запазване на съществуващото положение.

(3) Запазване на съществуващото положение плюс решение на ЕС веществата да бъдат подложени на ограничителни мерки относно потребителския пазар, подкрепени от административни санкции

Хипотезата е същата като описаната в точка 2, но ако дадено вещество поражда умерени рискове, Комисията вместо препоръка приема решение то да бъде подложено на ограничение на потребителския пазар, което ще бъде задължително и ще бъде въведено чрез акт за изпълнение.

5.2. Оценка на вариантите на политика

Група 1: подобряване на знанията и анализа относно новите психоактивни вещества

Запазването на съществуващото положение няма да подпомогне постигането на целите на политиката. То има слабо положително въздействие върху общественото здраве и безопасност и среща отрицателна нагласа от заинтересованите страни. То не води до допълнителни разходи за ЕС или държавите членки.

Структурното сътрудничество между ЕЦМНН, научноизследователските институти и криминалистичните лаборатории има високо положително въздействие. То прави по-ефективни действията на ЕС чрез генериране на доказателства за вредите от новите психоактивни вещества. То изисква бюджетното финансиране от страна на ЕС в размер на около 3,7 млн. евро за периода 2014—2020 г. То се радва на висока степен на приемане от страна на заинтересованите страни.

Европейската изследователска инфраструктура има същото въздействие, но тя е несъразмерна, защото нейното създаване струва 5,1 млн. евро, а нейното функциониране — 1,4 млн. евро годишно. Тя среща ниска степен на приемане от страна на заинтересованите страни.

Група 2: противодействие на новите психоактивни вещества поотделно или в група

Индивидуалният подход (запазване на статуквото) има средно положително въздействие върху целите на политиката. Той не подобрява ефективността на действията на ЕС, тъй като не засилва капацитета на ЕС да предвижда развитието на пазара, но той има положително въздействие върху здравето и безопасността, като предоставя солидни доказателства относно рисковете от всяко вещество. Той има положително въздействие върху операторите на пазара за законни употреби, тъй като само вредните вещества подлежат на ограничения. Той се приема добре от заинтересованите страни.

Груповият подход има средно положително въздействие върху целите на политиката, тъй като той допринася за предвиждане на развитието на пазара и има положително влияние върху здравето и безопасността, но той има отрицателно въздействие върху основните права и върху операторите на пазара за законни употреби, тъй като ограничителни мерки могат да бъдат въведени по отношение на веществата въпреки липсата на данни относно вредите от тях. Той води до ниски разходи за ЕС и за държавите членки и се приема добре от заинтересованите страни.

Индивидуалният подход, подкрепен от информация за „интелигентно групиране вещества“, има силно положително въздействие върху осъществяването на целите на политиката на ЕС, защото той съчетава предимствата на двата подхода, представени по-горе. Той има силно положително въздействие върху здравето и безопасността и не води до допълнителни разходи за ЕС и държавите членки. Той има положително въздействие върху операторите на пазара за законни употреби и се приема във висока степен от заинтересованите страни.

Група 3: временни мерки

Липсата на временни мерки (запазване на статуквото) има силно отрицателно въздействие върху постигането на целите на политиката, тъй като веществата, които вероятно могат да причинят вреди, продължават да са налични на пазара. Тя среща ниска степен на приемане от страна на заинтересованите страни.

Препоръката на Европейския съюз за въвеждане временни мерки има средно положително въздействие върху целите на политиката, тъй като вредните вещества се изтеглят бързо от потребителския пазар. Обаче рискът от изместване остава, тъй като не всички държави членки вероятно ще изпълнят препоръката. Тя води до ограничени разходи за бюджетите на ЕС и на държавите членки (свързани с прилагането). Операторите на пазара за законни употреби ще забележат, че дейностите им се подпомагат от общ подход към определени вещества в целия ЕС. Отрицателното въздействие върху бизнеса и някои основни права на операторите на пазара за употреба на веществата за развлечение е обосновано. Препоръката е пропорционална и се приема добре от заинтересованите страни.

Въздействията на решението на ЕС за въвеждане временни мерки са сходни, но засилени, тъй като всички държави членки го изпълняват. То е по-скъпо отколкото препоръката, но по-ефективно в намаляването на риска от изместване и в постигането на положително въздействие върху общественото здраве. Дейностите на операторите на пазара за законни употреби ще се подпомагат от общ подход към определени вещества в целия ЕС. Решението е пропорционално и се приема във висока степен от заинтересованите страни.

Група 4: окончателно решение за ново психоактивно вещество

Запазването на съществуващото положение има слабо положително въздействие върху осъществяването на целите на политиката на ЕС, тъй като, въпреки че то спомага за подобряване на съгласуваността на националните действия, то не позволява противодействие на веществата, пораждащи средни рискове, по пропорционален начин. Въздействието му върху основни права е отрицателно, но обосновано. То поражда опасения по отношение на пропорционалността и среща ниска степен на приемане от заинтересованите страни.

Добавянето към съществуващото положение на възможността да се приемат препоръки на ЕС относно ограниченията на потребителския пазар има средно положително въздействие върху постигането на целите на политиката, тъй като дава възможност за по-пропорционален отговор с оглед вредите от вещества. Обаче рискът от изместване остава. Този вариант има средно положително въздействие върху защитата на здравето и безопасността и слабо въздействие върху бюджета на ЕС и националните бюджети (свързано с изпълнението). Той също така има положително въздействие върху операторите на пазара за законни употреби, защото тяхната дейност няма да бъде засегната от ограничителните мерки (относно средни рискове) и някои употреби ще бъдат разрешени дори и в случай на вещества, пораждащи сериозни рискове. Отрицателното въздействие върху основни права и върху дейността на операторите на пазара за употреби на веществата за развлечение е обосновано. Този вариант е пропорционален на рисковете, които веществата пораждат, и се приема от заинтересованите страни.

Добавянето към съществуващото положение на възможността за приемане на решения на ЕС относно въвеждане на ограничителни мерки по отношение на потребителския пазар има сходно въздействие, но то е засилено, тъй като решението е задължително за държавите членки. То е по-скъпо от предходния вариант, но и по-ефикасно с оглед намаляването на риска от изместване и отрицателните въздействия на вредните вещества върху здравето и безопасността. Решението е пропорционално и се приема във висока степен от заинтересованите страни.

6. ПРЕДПОЧИТАН ВАРИАНТ НА ПОЛИТИКАТА

Сравнителна оценка на въздействието показва, че следната комбинация от законодателни и незаконодателни варианти би била най-ефективна при постигането на целите:

- (1) **Улесняване на структурното сътрудничество между ЕЦМНН, научноизследователските институти и криминалистичните лаборатории.**
- (2) **Индивидуален подход, подкрепен от информация за „интелигентно групирани“ вещества.**
- (3) **Решение на ЕС за въвеждане на временни мерки**
- (4) **Запазване на съществуващото положение плюс решение на ЕС веществата да бъдат подложени на мерки за ограничение на пазара, подкрепени от административни санкции.**

Предпочитаният вариант има **високо положително въздействие върху общественото здраве и безопасност**. Той дава възможност за по-бързи действия от страна на ЕС, тъй като временните мерки позволяват вещества, които пораждат непосредствени опасения, да бъдат изтеглени по-рано от потребителския пазар и съкращава времето, необходимо за приемане на ограничителните мерки (чрез актове за изпълнение), които са пряко приложими.

Предпочитаният вариант **значително подобрява способността на ЕС да предвижда развитията** и да приема адекватни ответни мерки по отношение на новите психоактивни вещества. Той има положително въздействие върху операторите на пазара за законни употреби. Въпреки че икономическото му въздействие и въздействието му върху основните права на операторите на пазара за употреба на веществата за развлечение е отрицателно, то е обосновано от необходимостта да се противодейства на рисковете, породени от веществата, и се компенсира от положително въздействие върху икономическите оператори на пазара за законни употреби.

Предпочитаният вариант на политика **постига правилния баланс** между необходимостта от защита на хората и на обществото от рисковете, свързани с употребата на новите психоактивни вещества за развлечение, и необходимостта да се ограничат пречките пред законната търговия и да се предотврати появата на такива пречки. Той също така помага за **по-доброто свързване на пазара за законни употреби на новите психоактивни вещества с вътрешния пазар**. Като предвижда по-добре степенуван и по-точно съобразен набор от варианти, пропорционален на нивата на риск, този подход намалява отрицателните въздействия на ограничителните мерки върху икономическите оператори и потребителите. Положителните въздействия на този вариант на политика превишават по значение разходите за сметка на бюджетите на ЕС и държавите членки.

Тъй като този вариант противодейства само на тези вещества, които пораждат проблеми в целия ЕС и оставя на държавите членки отговорността за намиране на решение по отношение на тези вещества, които представляват местен проблем, той е в съответствие с принципа на **субсидиарност**. Той е в съответствие също и с принципа на пропорционалност, понеже не надхвърля необходимото за постигане на целите, като предвижда мерки, съобразени с нивото на риск от веществата.

7. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

ЕЦМНН и Европол ще докладват ежегодно относно прилагането на инструмента. Комисията ще оценява редовно неговото прилагане, функциониране, ефективност, ефикасност и добавена стойност. Тя ще предприеме оценка на инструмента на всеки пет години и ще представи резултата от нея на Европейския парламент и на Съвета, предлагайки изменения, ако е необходимо.